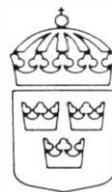

Motion till riksdagen 1985/86:So207

Inga Lantz m. fl. (vpk)

Definitionen av narkotika

Mot.
1985/86
So207—214

Den juridiska och administrativa kontrollen av narkotika omfattar endast medel som finns upptagna på socialstyrelsens narkotikaförteckningar. För de flesta av medlen gäller att de definieras genom sina kemiska substansnamn. För några enstaka ämnen, där kemiska substansnamn inte är ändamålsenliga, t. ex. cannabis, finns särskilda definitioner.

Antalet ämnen som regleras på narkotikaförteckningarna har ständigt utökats, och Sverige har i många fall varit först med att narkotikaklassa en rad hälsofarliga och vanebildande ämnen.

Utvecklingen inom droggemin ger anledning till fortsatt uppmärksamhet på nya kemiska ämnen, som kan missbrukas och vålla skador, men som ännu inte ställts under formell narkotikakontroll. Internationella erfarenheter talar för att enskilda narkotikabrottslingar, främst händiga kemister, har börjat framställa ämnen, vilka har narkotikalika egenskaper som rusmedel, men avviker i den kemiska designen på någon punkt. Ämnet är därmed inte underkastat narkotikakontroll. Dessa s. k. designer drugs (sv. "formgivna droger") har skräddarsyttts för att undgå denna kontroll. De är dock lika beroendeframkallande och hälsofarliga som många klassiska narkotikapreparat.

I USA har sedan början av 1980-talet problemen med dessa "designer drugs" uppmärksamats allt mer. Drogen "China White" ger samma effekter som heroin och kan vid överdoser ge andningsförlamning, ofta med dödlig utgång. Medlet är cirka tjugo gånger starkare än heroin, vilket betyder att det är verksamt i små doser. Genom att "China White" avviker i den kemiska strukturen från juridiskt definierade narkotika kan narkotikalagstiftningen inte tillämpas på medlet. Ett sätt att åtgärda detta är att uppföra även "China White" på narkotikaförteckningarna. Ett sådant beslut hindrar dock inte kreativa kemister från att utveckla nya varianter och därmed undgå narkotikakontrollen. Efter det att det ursprungliga "China White" ställdes under narkotikakontroll i USA modifierade kemisterna sin drog ytterligare och hade därmed än en gång en formellt laglig produkt att sälja. Eftersom kombinationsmöjligheterna är närmast oräkneliga i modern synteskemi, visar detta på svagheter att bibehålla en strikt uppräkningsdefinition för narkotika.

Förfarandet med en uppräkningsdefinition av narkotika är administrativt och juridiskt exakt, men har betydande narkotikapolitiska brister. Med tanke på de allvarliga riskerna för framställning av en rad beroendeframkallande och hälsofarliga varor bör det svenska narkotikabegreppet ses

över. Problemet har tidigare behandlats vid Brottsförebyggande rådets översyn av lagstiftningen mot ekonomisk brottslighet. I rapporten Narkotikabrott (BRÅ PM 1982:2) ges ett förslag (s. 78) till fortsatta överväganden. Där talas om varorsom "uppenbart är att jämsätta med narkotika". Vid en utvidgning av narkotikabegreppet efter dessa riktlinjer torde dock i förarbeten och specialmotiveringar fordras en grundlig precisering av de kriterier som skall användas vid bedömningar i de enskilda fallen. Den linje som brottsförebyggande rådets arbetsgrupp pekat på bör bli föremål för fortsatta studier i avsikt att finna en teknisk lösning på problemen med narkotikadefinitionen. Eftersom frågan fordrar anlitande av både juridisk och kemisk-farmakologisk sakkunskap bör en särskild utredning tillkallas. Riksdagen bör därför hos regeringen begära en utredning i enlighet med det anförda.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen beslutar att hos regeringen begära en utredning av narkotikadefinitionen i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm i januari 1986

Inga Lantz (vpk)

Margó Invardsson (vpk)

Karl-Erik Persson (vpk)

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Tore Claeson (vpk)

Paul Lestander (vpk)